

טרקטנברג צריך לומר לא למס עיזבון אין מקום להטלת מס נוסף על שווי נכסים רק בגלל העובדה המצערת של פטירת בעליהם

הרי קירש

08:54, 04.09.11

8 תגובות

ועדת טרקטנברג שוקלת רעיונות שונים לתיקון מערכת המיסוי בישראל. אחד החידושים המוצעים הוא הטלת מס עיזבון - מס המוטל על כספים ונכסים העוברים בירושה. בישראל נגבה המס משנת 1950, אולם בשנת 1981 בוטל המס ולא חודש מאז.

• בואו להתעדכן ולהגיב בפייסבוק של כלכליסט

מבחינה כלכלית, מס על ירושות אינו צודק. הוא מוטל על שווי השוק של נכסיו של אדם בזמן מותו - נכסים שנרכשו בדרך כלל מתוך הכנסה שכבר נשאה בנטל מס גבוה, ובמקרים רבים כבר הושת מס על עצם רכישת הנכסים. גם התשואה על הנכסים מחויבת במס באופן שוטף, וכל עליית ערך הנכסים ממוסה בעת מכירתם.

לכן אין מקום להטלת מס נוסף על שווי הנכסים רק בגלל העובדה המצערת של פטירת בעליהם. זוהי הפקעת רכושו של אדם. נוסף על כך, אין אפשרות להנהיג מס עיזבון בלי להטיל מס על מתנות במהלך חייו של אדם, אחרת יעקפו את מס העיזבון באמצעות הקדמת העברת נכסים בדרך מתנות לפני הפטירה. מיסוי מתנות אינו רצוי או הוגן.

החקיקה תוליד מחלוקות וניסיונות התחמקות

בניגוד למיסוי עסקים, עבודה או מכירת נכסים, במיסוי עיזבונות אין מקור מזיל לתשלום המס, מכיוון שאין מימוש נכסים אגב ההורשה. הטלת מס עיזבון תכריח את היורשים למכור נכסים בטרם עת ובניגוד לתוכניותיהם. יהיה צורך לקבוע פטורים רבים ומורכבים.

במשפחה במעמד הביניים שבבעלותה שתי דירות, היקף העיזבון יכול בקלות להגיע ל-3-4 מיליון שקל. האם עליה יחול המס? האם המס יוטל על הורשה בין בני זוג או רק בין דורות שונים (הורים לילדים וכו')? דבר אחד ברור: חקיקת המס תהיה מסובכת, רצופה בסייגים ותוליד מחלוקות משפטיות וניסיונות התחמקות לרוב.

מפני שמס עיזבון מוטל על שוויים של נכסים, יהיה צורך בהערכות שווי (שמאות) של כלל נכסיו של כל אדם שנפטר. הדבר איננו ישים ויביא לסכסוכים בלתי נגמרים על שווי הנכסים. עד היום היתה המגמה בחקיקת המס הפוכה - נעשה ניסיון להימנע מהוראות שמצריכות הערכת שווי של הנכס אם הנכס אינו נמכר באותו מועד - וזו בדיוק הסיבה לכך.

נתון נוסף שצריך להביא בחשבון הוא שעובדי רשות המסים יצטרכו ליישם את חקיקת מס העיזבון ולאכופ אותה. ממילא המטלות המוטלות על כתפי עובדי הרשות היום רבות: בעשור האחרון נחקקו רפורמות מרחיקות לכת הן בתחום מס הכנסה והן בתחום מיסוי מקרקעין, ובחלק גדול מהמקרים הטמעת ההוראות החדשות במערכת המס טרם הושלמה. הוספת עוד חוק מס מורכב מאוד תפגע ביעילות רשות המסים בגביית המסים הקיימים.

תועלת הגבייה לא תהיה שקולה לנזקים

רעיון מס העיזבון עומד בסתירה לשיטת מיסוי הנאמנויות שאומצה בישראל רק לפני חמש שנים, והתנגשות בין שתי מערכות הכללים היא בלתי נמנעת.

סוגיית התחולה הבינלאומית של מס עיזבון היא מורכבת ביותר. האם יוטל המס על נכסיו של נפטר תושב ישראל הנמצאים בחו"ל, ומי יעריך את שוויים? האם יוטל המס על נכסים בישראל השייכים לנפטר תושב חוץ? כיצד יימנע כפל מס עיזבון המוטל גם בישראל וגם על ידי מדינה אחרת?

יתרה מזאת, בשנים האחרונות נקבעו הקלות מס נדיבות מאוד לעולים חדשים ותושבים חוזרים, כחלק ממדיניות הממשלה למשוך אנשים אלה לישראל. ללא ספק, הטלת מס עיזבון "תצנן" במידה ניכרת את ההשפעה החיובית של הקלות המס האלה.

לסיכום, הטלת מס עיזבון תהיה טעות קשה, ותועלת הגבייה לא תהיה שקולה למזקים הרבים שייגרמו. פטירתו של אדם ממילא כרוכה בצער ועצב, ואין צורך להוסיף עליהם.

הכותב הוא ראש מחלקת מסים במשרד יגאל ארנון ושות' ובעבר היה יועץ משפטי של מס הכנסה וסגן הנציב

[קבלו ניוזלטר יומי המסכם את חדשות היום ישירות למייל שלכם. לחצו להרשמה](#)